

§ 177

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Petra Malinin ym. talousarvioaloitteesta koskien aikuissosiaalityön resursseja

HEL 2019-003288 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti yksimielisesti asian pöydälle puheenjohtaja Sanna Vesikansan pyynnöstä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 23178
leena.luhtasela(a)hel.fi
Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi
Marja Heikkinen, kehittämissuunnittelija, puhelin: 310 42303
marja.heikkinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Petra Malinin ja kuuden muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien aikuissosiaalityön resursseja:

"Aikuissosiaalityön resursseista

Aikuissosiaalityön yhteistyötä ja parityötä perhesosiaalityön ja lastensuojelun kanssa tulee lisätä. Perheiden aikuisten voimavarojen ja toimintakyvyn vahvistaminen on tärkeä tekijä, jolla tavoitellaan lastensuojeluasiakkuuksien vähentymistä.

Aikuissosiaalityöhön on tullut uusia työtehtäviä, kuten aktivointiehdon täyttävien asiakkaiden aktivoisuunnitelmien ja arviointien laatiminen yhdessä TE-toimiston kanssa. Aktivointisuunnitelmia tehtiin vuonna 2018 noin 500. Aiemmin ne tehtiin työllistymistä edistävässä monialaisessa yhteispalvelussa TYP:issä. TYP:in sosiaalityöstä on aikuissosi-

aalityölle siirtynyt kuntouttavan työtoiminnan asiakasvastuu sosiaalista kuntoutusta tarvitsevien asiakkaiden osalta. Näitä asiakkaita on vuodessa noin 1 000–1 200.

Perustoimeentulotuen Kelaan siirron jälkeen aikuissosiaalityön tehtäväksi on muodostunut Kelan lähettämien ilmoitusten käsittely. Vuonna 2018 työttömyyden perusteella tehtyjä ilmoituksia tuli 5 559. Toimeentulotuen perusosan alennuksen saaneita asiakkaita oli 4 949. Sosiaalihoitolain mukaisia ilmoituksia saapuu noin 200–300 kappaletta kuukaudessa.

Aikuissosiaalityön asiakasmäärä ei odotuksista huolimatta vähentynyt perustoimeentulotuen siirryttyä Kelan vastuulle. Aikuissosiaalityössä uudelleenorganisoitiin tehtäviä vuoden 2017 alusta, jolloin pitkäaikaisesta sosiaalityöstä siirtyi työntekijöitä neuvontaan, etsivään työhön ja arviointitiimeihin yhteensä 24 vakanssia.

Tavattuja asiakkaita aikuissosiaalityössä oli 12 646 vuonna 2018. Pitkäaikaisia yli kuusi kuukautta asiakkaina olleita alle 30-vuotiaita asiakkaita oli noin 3 300 ja yli 30-vuotiaita 6 800. Asiakkaiden asioita hoidetaan paljon myös puhelimitse tai kirjallisesti. Puheluita oli vuonna 2018 alle 30-vuotiaiden tiimeissä noin 29 000 ja yli 30-vuotiaiden tiimeissä noin 51 000.

Alle 30-vuotiaiden tiimeissä oli 46 sosiaalityöntekijää ja 21 sosiaaliohjaajaa ja yli 30-vuotiaiden tiimeissä 38 sosiaalityöntekijää ja 43 sosiaaliohjaajaa. Yli kuusi kuukautta asiakkaina olleita oli nuorten tiimeissä 49 ja aikuisten tiimeissä 83 työntekijää kohti.

Asiakasprosesseja kehitetään niin, että satunnaisten ja uusien asiakkaiden palvelu keskitetään niin sanottuun Front desk /ensiarviointi-palveluun. Malli mahdollistaa muiden kuin Front deskissä työskentelevien työntekijöiden keskittymisen asiakkaisiin, joiden palvelutarve vaatii enemmän aikaa. Työpäivä rauhoittuu, koska satunnaisten asiakkaiden hakemukset ja puhelut voidaan hoitaa keskitetysti eivätkä ne keskeytä päivää.

Aikuissosiaalityön toimintatapoja kehitetään ja henkilöstöresursseja vahvistetaan asteittain talousarvion puitteissa.

"Jälkihuollon resursseista

Jälkihuolto-oikeuden yläikäraja nousee 25 vuoteen lastensuojelulain (542/2019) mukaan 1.1.2020 alkaen. Jälkihuolto-oikeus tarkoittaa nuoren mahdollisuutta henkilökohtaiseen tukeen, vastuusosiaalityöntekijään, asuntoon, opiskeluun ilman opintolainaa ja lastensuojeluavustuk-

seen. Laaja Helsingin jälkihuoltoa koskeva tutkimus osoittaa, että 75 prosenttia jälkihuoltoon oikeutetuista tarvitsee vahvaa tukea.

Helsingin jälkihuollossa on tällä hetkellä sosiaali- ja terveyslautakunnan vahvistama mitoitus: kullakin sosiaalityöntekijällä on enintään 50 asiakasta, ja sosiaaliohjaajilla enintään 25 asiakasta. Sosiaali- ja terveystoimi sai mitoituksen tarkistamisen vuoksi 1.4.2019 alkaen 7 uutta jälkihuollon sosiaalityöntekijän virkaa ja 4 sosiaaliohjaajan tointa.

Kunakin vuonna noin 200 jälkihuollon nuorta täyttää 21 vuotta Helsingissä, ja heistä arvioidaan 75 prosentin hakeutuvan jälkihuollon palvelujen piiriin. Lisäksi maakunnissa asuu 60 nuorta, joiden jälkihuollosta Helsinki vastaa. Yläikärajan noustessa jälkihuolto-oikeutettujen määrä maakunnissa arviolta kaksinkertaistuu.

Sosiaali- ja terveysministeriöstä saadun alustavan tiedon mukaan jälkihuollon uudistus tulee kohdistumaan nuoriin, jotka täyttävät 21 vuotta 1.1.2020 alkaen. Jos palvelujen piiriin tulee yksi 21 vuotta täyttävä ikäluokka kerrallaan, tarvitaan lisäystä neljä sosiaalityöntekijää ja viisi sosiaaliohjaajaa vuodessa vuosina 2020–2024 jälkihuoltoon tai nuorten tiimeihin.

Kustannusvaikutus on noin 450 000 euroa vuodessa. Toimialan uudistukset toteutetaan talousarvion puitteissa.

Erityistä tukea tarvitsevat lapset

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) mukaista erityistä tukea tarvitsevien lasten ja heidän perheidensä kanssa tehtävää suunnitelmallista muutostyötä tehdään perhesosiaalityön yksikössä, maahanmuuttoyksikössä, vammaisten sosiaalityössä ja perheneuvolassa. Työtä tehdään moniammatillisissa verkostoissa rakentaen lapsen ja perheen tarpeita vastaavaa tukimuotojen kokonaisuutta.

Perhesosiaalityössä on 12 sosiaalityöntekijää ja yksi johtava sosiaalityöntekijä. Erityistä tukea tarvitsevia lapsia perhesosiaalityössä on ollut 606 vuoden 2019 tammikuun alusta toukokuun loppuun ja vuonna 2018 vastaavana aikana 309 lasta. Perhesosiaalityössä asiakasmäärä on kasvava, ja samalla lastensuojelun asiakasmäärä vähenee.

Maahanmuuttoyksikössä erityistä tukea tarvitsevia oli vuonna 2018 yhteensä 108 lasta tai nuorta ja vuonna 2019 toukokuun loppuun mennessä 84 lasta tai nuorta.

Yli 16-vuotiaat erityistä tukea tarvitsevat nuoret ovat nuorten sosiaalityön tiimien asiakkaita ja heitä oli 162 vuonna 2018 ja vuonna 2019 tammikuusta toukokuun loppuun 139 asiakasta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Aikuissosiaalityö on yleissosiaalityötä, johon asiakkaan tulee päästä matalan kynnyksen palveluna. Riittävä aikuissosiaalityön resurssi takaa tuen asiakkaille heidän monimutkaisissa elämäntilanteissaan tarpeeksi aikaisin. Tällöin aikuissosiaalityössä pystytään keskittymään myös paljon palvelua tarvitsevien asiakkaiden tarvitseman tuen ja toimintakyvyn ylläpitämiseen ja parantamiseen yhdessä asiakkaiden kanssa."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle 28.8.2019 mennessä valtuutettu Petra Malinin ja kuuden muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien aikuissosiaalityön resursseja.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 23178
leena.luhtasela(a)hel.fi
Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi
Marja Heikkinen, kehittämissuunnittelija, puhelin: 310 42303
marja.heikkinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano